

2.9.2021

Maa- ja metsätalousministeriö
Maanmittauslaitos
Ympäristöministeriö

KTJ:n ja RYTJ:n tietojen yhteentoimivuuden tavoitetilä

1.1. Tausta ja tavoite

Tämän dokumentin tarkoituksena on kuvata yleisellä tasolla lähtökohdat ja periaatteet, joiden mukaisesti kehitetään Maanmittauslaitoksen hallinnoimien kiinteistötietojen ja RYTJ:n yhteentoimivuutta ja tietojen yhteiskäyttöä. Tiedonhallintalaki (Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019) määrittelee perustason menettelytavat viranomaisten tiedonhallinnalle, yhteentoimivuuden ohjaukselle ja tietojen yhteiskäytön järjestämiselle.

Kunakin ministeriön on tiedonhallintalain 6 §:n mukaan omalla toimialallaan ylläpidettävä yleisiä linjauksia yhteisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi.

Laissa tietovarantojen yhteentoimivuudella tarkoitetaan tietojen hyödyntämistä ja vaihtoa eri tietojärjestelmien välillä siten, että tietojen merkitys ja käytettävyys säilyvät. Koneluettavalla muodolla tarkoitetaan (siirrossa käytettävää) tiedostomuotoa, jonka rakenne mahdollistaa sen, että ohjelmistot pystyvät helposti yksilöimään, tunnistamaan ja poimimaan siitä tietoaineistoja, yksittäisiä tietoja sekä niiden rakenteita. Teknisellä rajapinnalla tarkoitetaan sähköisen tietojenvaihdon mahdollistavaa tiedonsiirtoratkaisua kahden tai useamman tietojärjestelmän välillä.

Lain mukaan viranomaisen on pyrittävä hyödyntämään toisen viranomaisen tietoaineistoja, jos viranomaisella on oikeus saada tarvittavat tiedot toiselta viranomaiselta teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla.

Lain mukaan viranomaisten on toteutettava säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen sähköinen tietojen luovuttaminen tietojärjestelmien välillä teknisten rajapintojen avulla, jos vastaanottavalla viranomaisella on tietoihin laissa säädetty tiedonsaantioikeus. Säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen tietojen sähköinen luovuttaminen voidaan toteuttaa muulla tavalla, jos teknisen rajapinnan toteuttaminen tai käyttö ei ole teknisesti tai taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Lain mukaan tarvittavien tietoturvaluustoimenpiteiden lisäksi tietojen luovuttaminen teknisten rajapintojen avulla on toteutettava tietojärjestelmien välillä siten, että teknisesti varmistetaan luovutettavien tietojen tapauskohtainen tarpeellisuus tai välttämättömyys tietoja saavan viranomaisen tehtävien hoitamiseksi, jos luovutettavat tiedot ovat henkilötietoja tai salassa pidettäviä tietoja.

Teknisen rajapinnan avulla luovutettavien tietojen tietorakenteen kuvauksen määrittelee ja sitä ylläpitää tiedot luovuttava viranomainen. Suunniteltaessa usean

viranomaisen välistä tietojen luovuttamista teknisten rajapintojen avulla on tietorakenteen kuvaus määriteltävä ja ylläpidettävä toimialasta vastaavan ministeriön johdolla. MMM:n ja YM:n koordinaatiovastuut ovat lähellä toisiaan. Hyviin ratkaisuihin pääseminen edellyttää yhteistyötä toimijoiden kesken.

Maa- ja metsätalousministeriöllä (MMM) on tiedonhallintalain koordinaatiovastuu peruspaikkatietojen, kiinteistötietojen ja osakehuoneistotietojen yhteentoimivuuden kehittämisen ohjauksesta.

Ympäristöministeriöllä (YM) on vastaavasti tiedonhallintalain nojalla yhteentoimivuuden kehittämisen koordinaatiovastuu asumisen, rakentamisen, alueiden käytön suunnittelun ja kulttuuriympäristön tiedoista.

1.2. Kiinteistötietojärjestelmä, KTJ

Kiinteistötietojärjestelmän tärkein tehtävä on turvata rahoitusjärjestelmä osana kansallista luotettavaa ja toimivaa vakuusjärjestelmää. Lisäksi KTJ tarjoaa perustan esimerkiksi maankäytön suunnittelulle ja kiinteistöverotukselle. Kiinteistötietojärjestelmä turvaa myös omaisuuden suojaa ja yhteiskuntarauhaa luotettavien ja selkeiden kiinteistön ulottuvuus-, oikeus-, rajoitus- ja omistustietojen avulla.

Maanmittauslaitos hallinnoi valtakunnallista kiinteistötietojärjestelmää. Kiinteistötietojärjestelmä koostuu kiinteistöosasta ja kirjaamisosasta sekä näistä annettavasta tietopalvelusta. Kiinteistörekisterin ylläpitoon osallistuu MML:n lisäksi myös 71 kuntaa asemakaava-alueidensa osalta. Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriä ylläpitää Maanmittauslaitos. Tietopalvelua ohjaa Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (453/2002), jossa säädetään tietojen käyttöoikeudesta ja maksullisuudesta.

KTJ sisältää jonkin verran myös muuta tietoa, jota käytetään erityisesti kiinteistörekisterin ylläpidossa ja kiinteistötoimitusten suorittamisessa (esim. kaavan ulkorajatieto ja rakennuskieltotieto). Tavoitteena tulee olla, että KTJ:ään tallennetaan vain välttämättömät muut tiedot. Päälekkäistä tiedon tallentamista tulee välttää. Jos jokin tieto on saatavilla luotettavasti ja nopeasti rajapinnan kautta, sitä mahdollisuutta tulee hyödyntää.

Kaikki kunnat sekä useat valtion organisaatiot ylläpitävät kiinteistöihin liittyviä tietoja omissa toiminnallisissa tietojärjestelmissään, joista tiedot siirretään valtakunnallisiin rekistereihin. Näillä julkishallinnon organisaatioilla on lakiin perustuva velvollisuus ilmoittaa kiinteistötietojärjestelmää ylläpitävälle viranomaiselle tiedon syntymisestä, muuttumisesta tai poistamisesta. Tiedon tallentaa vastuujon mukaisesti Maanmittauslaitos tai kiinteistörekisteripitäjäkunta.

1.3. Ryhti-hanke ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmä, RYTJ

Ympäristöministeriön koordinoiman nelivuotisen (2020–2023) Ryhti-hankkeen tavoitteena on toteuttaa Marinin hallitusohjelman kirjaus ”*Luodaan rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietoaalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat. Edistetään kunnissa rakentamisen luvissa ja ilmoituksissa yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia.*”

Ryhti-hankeessa toteutetaan *rakennetun ympäristön tietojärjestelmä*, eli RYTJ. RYTJ on yhteinen tietojärjestelmä, joka koostuu alueidenkäytön suunnitelmätietovarannosta ja rakennustietovarannosta sekä tietoaalustasta. Rakennustietovarannon tietosisältö on kuvattu liitteessä 2 ja alueidenkäytön suunnitelmätietovarannon tietosisältö liitteessä 3. Tietoaalustan kautta eri järjestelmien tuottamat tiedot ovat eri tahojen käytettävissä. Suomen ympäristökeskus (SYKE) vastaa hankkeen yhteydessä tehtävästä tietojärjestelmästä ja sen käyttöönotosta.

Ensivaiheessa RYTJ:n tiedot tulevat olemaan sellaisia, joita julkishallinto käyttää lakisäätteisessä toiminnassaan. Uudistuva maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) määrittelee tiedot, jotka jatkossa on saatava digitaalisessa muodossa. Ryhti muuttaa nykyisiä tietovirtoja valtion ja kunnan välillä niitä yhdenmukaistaen ja yksinkertaistaen. MRL:n lisäksi säädetään erityislaki valtakunnallisesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ-laki), jonka kautta rakentamisen ja alueiden käytön tiedot ovat tulevaisuudessa laadukkaina ja yhteentoimivina eri toimijoiden käytettävissä. RYTJ toteutuksessa käytetään yhdessä sovittuja tietokomponentteja yhteentoimivuusalustalta.

RYTJ ja tietoaalusta määrittyvät tarkemmin hankkeen edetessä mm. RYTJ:n vaatimusmäärittelytyössä vuoden 2021 aikana.

1.4. KTJ:n ja RYTJ:n tietojen yhteiskäyttö

Kiinteistötiedot ovat KTJ:ssa ja rakennuksen tiedot RYTJ:ssä. Kiinteistöllä olevan rakennuksen ominaisuus- ja päätöstiedot linkitetään kiinteistöön. Rakennuksen ja kiinteistön linkitys tapahtuu KTJ:n ja RYTJ:n välillä.

Kiinteistörekisterin tiedot ovat jo nyt pääsääntöisesti saatavilla rajapintapalveluiden kautta. Kiinteistörekisterin ja lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin tiedot ovat saatavissa myös aineistopalveluista (muutostietopalvelu) vastaanottajan määrittämän syklin mukaisesti (1 pv ->). Kiinteistörekisterin tiedot ajantasaistetaan ja julkaistaan päivittäin. Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin tiedot ovat saavavilla rajapintojen kautta reaaliaikaisina. Lain kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (453/2002) 6 §:ssä määritellään kenelle MML voi luovuttaa tietoja kiinteistötietojärjestelmästä teknisen käyttöyhteyden avulla. Koska RYTJ tarvitsee

todennäköisesti tiedon kiinteistön omistajasta, tullaan tutkimaan edellyttääkö tämä muutosta Lakiin kiinteistötietojärjestelmästä.

Rajapinnan yhteentoimivuuden kehittämistarpeita tarkastellaan tarkemmin SYKE:n ja MML:n asiantuntijatyönä.

Lähtökohtaisesti tietojen yhteentoimivuus ja tietojen yhteiskäyttö on KTJ:n tietojen osalta järjestetty tiedonhallintalain mukaisesti. Jos näiden lisäksi tarvitaan uusia erityisesti RYTJ:ää varten rakennettavia ratkaisuja niistä sovitaan erikseen.

KTJ käyttää lisätietona RYTJ:n kaava- (vähintään sijainti- ja kaavatyypitieto), tonttijako- ja rakennuskieltotietoja kiinteistörekisteriotteessa. Tämä palvelisi myös kiinteistöjen kauppahintarekisterin pitoa. RYTJ:n rakennusjärjestys- ja maakuntakaavatietoja hyödynnetään KTJ:ssa tukiaineistoina.

KTJ ja RYTJ edistävät julkisesti luotettavan rakennusten omistajatiedon saatavuutta yhteiskunnassa.

1.5. Yhteinen tahtotila

KTJ ja RYTJ muodostavat omat itsenäiset toiminta- ja järjestelmäkokonaisuutensa, joiden hallinta järjestetään nykyisten hallinnollisten peruseriaatteiden mukaisesti.

KTJ:ään ja RYTJ:ään liittyvissä yhteentoimivuuden ja yhteiskäytön kysymyksissä MML ja SYKE tutkivat käyttäjälähtöisesti tiedonhallintalain vaatimukset huomioiden eri ratkaisuvaihtoehtoja ja tuovat niiden toteutuksen MMM:n ja YM:n käsiteltäväksi.

Liitteessä 1 on kuvattu tarkemmin yksityiskohdista, jotka tulee huomioida tietojen yhteentoimivuustyössä.

Liite 1. Yksityiskohtia huomioitavaksi tietojen yhteentoimivuustyössä

KTJ:n tarpeet

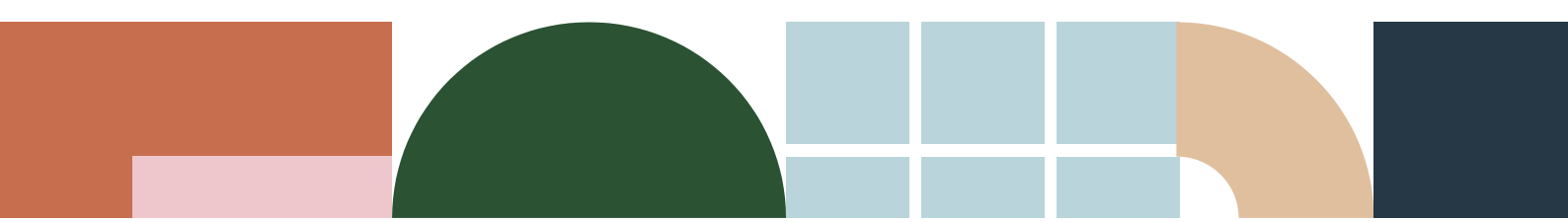
- RYTJ tarjoaa lähes 24/7 käytössä olevan rajapintapalvelun, josta Maanmittauslaitoksen kiinteistörekisteriotepalvelu voi kysyä kiinteistötunnuksella sen alueelle ulottuvat asemakaavat, ranta-asemakaavat, oikeusvaikutteiset yleiskaavat, tonttijaot ja rakennuskiellot. Rajapinnan palauttamista tiedoista kiinteistörekisteriotteelle tuotetaan edelleen hyvin niukka sisältö, joka toimii asiakkaalle vain herätetietona.
- RYTJ tarjoaa lähes 24/7 käytössä olevan rajapintapalvelun Maanmittauslaitoksen tuotantojärjestelmän käyttöön maankäyttöpäätöstietojen esittämiseksi kartalla.

RYTJ:n tarpeet

- Rakennetun ympäristön tietoja tietomallinnetaan valtion, kuntien ja yksityisen sektorin yhteistyössä Yhteenstoimivuustyössä. Tietomallit tuodaan Yhteentoimivuusalustalle harmonisoitavaksi ja vahvistettavaksi.
- RYTJ valmistautuu käyttämään KTJ:n mukaista tietoa soveltavan aikataulun mukaisesti. Yhteiset pilotit KTJ:n kanssa (MML & SYKE).
- RYTJ:n käyttötapauksissa tarvitaan kiinteistöjaotusta ja kiinteistötunnuksia.
- RYTJ tarvitsee todennäköisesti tiedon kiinteistön omistajasta.

Yleiset tarpeet

- Verohallinto tarvitsee RYTJ:n kaavatietoja kiinteistöverotuksen laskennan pohjaksi.

Liite 2. RYTJ:n rakennustietovarannon tietosisältö (valmistelun tilanne 11.5.2021)

Tämän hetken MRL:n valmistelun mukaan (toukokuu 2021) rakennustietovarantoon ilmoitettavia tietoja ovat:

- Rakentamislupapäätös
- Maisematyölupapäätös
- Purkamislupapäätös
- Poikkeamislupapäätös
- Rakentamiskohteen suunnitelmatietomalli (IFC-tiedosto)
- Rakentamiskohteen toteumatietomalli (IFC-tiedosto)
- Tiedot lakisääteisistä katselmuksista
- Tiedot rakennukseen asennetuista tuotteista ja niiden vaatimusten mukaisuudesta
- Käyttö- ja huolto-ohje rakennukselle

Lisäksi voidaan ilmoittaa tietoja puuttuvista ja ei-luvanvaraisista rakennuksista.

Rakennuskohde on uusi termi, jota nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki ei tunne. Määritelmä pitää sisällään elementtejä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta rakennuksen määritelmästä. Maankäyttö- ja rakennuslain 113 §:n mukaan: ”*Rakennus on asumiseen, työntekoon, varastointiin tai muuhun käyttöön tarkoitettu kiinteä tai paikallaan pidettäväksi tarkoitettu rakennelma, rakenne tai laitos, joka ominaisuuksiensa vuoksi edellyttää viranomaisvalvontaa turvallisuuteen, terveellisyyteen, maisemaan, viihtyisyyteen, ympäristönäkökohtiin taikka muihin tämän lain tavoitteisiin liittyvistä syistä*”. Rakennuskohde voi olla rakennuksen lisäksi rakennelma tai erityistä toimintaa varten rakennettava alue, jonka rakentamisella voi olla alueidenkäyttöön liittyviä vaikutuksia naapurustolle. Koska uusi laki ei tunne maankäyttö- ja rakennuslain mukaista jakoa rakennuslupaan ja toimenpidelupaan, on tarpeen viitata luvanvaraisiin rakennushankkeisiin rakennusta laveammalla termillä. Rakennusten lisäksi rakennuskohde voi olla esimerkiksi katos, masto, piippu, energiakaivo, valaistu mainoslaite tai golfkenttä.

Liite 3. RYTJ:n alueiden käytön suunnitelmätietovarannon tietosisältö (valmistelun tilanne 11.5.2021)

Tämän hetken valmistelun mukaan (toukokuu 2021) alueiden käytön suunnitelmätietovarantoon ilmoitettavia tietoja ovat:

- Tieto kaavan laatimisen vaiheesta
- Kaavaehdotus tietomallina
- Hyväksytty kaava tietomallina
- Lainvoimainen kaava tietomallina
- Kaavaselostus
- Tieto rakennuskiellosta
- Tieto rakentamisrajoituksesta
- Tieto toimenpiderajoituksesta
- Tonttijakosuunnitelma
- Yleisten alueiden suunnitelmat
- Rakennusjärjestys
- Kaupunkiseutusuunnitelma
- Kunnan maapolitiikan ohjelma ja kunnan maapolitiikan yhteenveto (pdf)

